

Phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh Đồng Tháp góp phần phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững, hiện đại

ThS. PHAN THỊ MINH HIỀN

Trường Chính trị tỉnh Đồng Tháp; Email: minhhienn85.tctdt@gmail.com

Tóm tắt: Đồng Tháp là tỉnh nông nghiệp thuộc khu vực đồng bằng sông Cửu Long. Để đạt được mục tiêu phát triển nông nghiệp bền vững, thích ứng với biến đổi khí hậu, thực hiện chuyển đổi số bên cạnh sự quản lý, điều hành của chính quyền, cần sự tham gia của cả hệ thống chính trị, trong đó Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) và các tổ chức chính trị - xã hội (TCCTXH) đóng vai trò nòng cốt trong công tác tuyên truyền, vận động, tập hợp nhân dân tham gia phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới. Bài viết làm rõ kết quả đạt được, hạn chế và đề xuất một số giải pháp để phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững, hiện đại ở tỉnh Đồng Tháp thời gian tới.

Từ khóa: Mặt trận Tổ quốc, tổ chức chính trị - xã hội, nông nghiệp - nông thôn Đồng Tháp.

1. Công tác tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân phát triển nông nghiệp, nông thôn và các phong trào thi đua yêu nước

Trong thời gian qua, Ủy ban MTTQ các cấp và các tổ chức thành viên phối hợp thống nhất để tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân phát triển nông nghiệp, nông thôn và các phong trào thi đua yêu nước với nhiều nội dung, phương thức phù hợp, đúng trọng tâm, trọng điểm. Ban Thường trực Ủy ban MTTQ tỉnh và Ban Tuyên giáo tỉnh ủy đã ký kết chương trình phối hợp công tác giai đoạn 2022 - 2026 nhằm tăng cường phối hợp, đổi mới công tác thông tin, tuyên truyền của MTTQ các cấp. Các hoạt động tuyên truyền góp phần cung cấp thông tin mọi mặt đời sống xã hội đến với các tầng lớp nhân dân, nâng cao nhận thức về phát triển nông nghiệp theo hướng bền vững. Bên cạnh đó, MTTQ và các TCCTXH chủ động phối hợp trong công tác tuyên truyền đến các tầng lớp nhân dân chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu, thực hiện nếp sống văn minh đô thị, xây dựng gia đình văn hóa và bảo vệ môi trường, vận động thực hiện nhiều công trình, phần việc, góp phần xây dựng nông thôn mới⁽¹⁾.

Để tuyên truyền nội dung về phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới (NTM) đạt hiệu quả, MTTQ và các TCCTXH tỉnh đã kết hợp nhiều hình thức như tuyên truyền miệng, qua hình ảnh, pano, khẩu hiệu; nhóm zalo, trang fanpage; biểu dương

giương người tốt, việc tốt; hội thi; ban hành Sổ tay tự quản, Sổ nhật ký đường biên...; phối hợp tham gia tổ chức diễn đàn Công an lắng nghe ý kiến người dân; MTTQ tỉnh Đồng Tháp xây dựng và đưa vào vận hành trang Website chính thức của Mặt trận. Kết quả, thu hút hàng nghìn lượt truy cập trang Web; nhiều tin, bài được đăng trên trang và chuyên mục Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Tháp; Báo Đồng Tháp, Cổng thông tin điện tử Đồng Tháp, Trang cộng đồng Mặt trận tỉnh Đồng Tháp⁽²⁾.

Giai đoạn năm 2019-2022, MTTQ phối hợp với chính quyền và các TCCTXH các cấp, tập trung triển khai thực hiện Cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh" với nhiều hình thức đa dạng, phong phú đã tạo được sự đồng thuận, tích cực hưởng ứng của các tầng lớp nhân dân. MTTQ phối hợp với các tổ chức thành viên vận động các nguồn lực hỗ trợ xây dựng và sửa chữa 1.350 cầu nông thôn; Ban Vận động, quản lý và sử dụng Quỹ "Vì người nghèo" tỉnh đã triển khai cho các huyện, thành phố xét chọn và hoàn thiện hồ sơ xây dựng 3.155 căn nhà Đại đoàn kết (nguồn kinh phí do Công ty TNHH MTV Xổ số kiến thiết Đồng Tháp và công ty, doanh nghiệp hỗ trợ). Kết quả, hàng năm trao hơn 15.000 lượt phần quà cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, tổng số tiền trên 100 tỷ đồng⁽³⁾.

Thực hiện Thông báo kết luận số 1878-TB/TU ngày 20/5/2020 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện thí điểm mô hình thi đua phấn đấu trở thành

□Người Nông dân chuyên nghiệp□trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, Đảng đoàn Ủy ban MTTQ tỉnh lãnh đạo Ban Thường trực Ủy ban MTTQ tỉnh xây dựng Kế hoạch số 57/KH-MTTQ-BTT ngày 10.6.2020 của Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh về việc thực hiện thí điểm mô hình và đã phát huy vai trò chủ thể của người dân tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh; định hướng người nông dân chuyển dần tư duy sản xuất nông nghiệp sang tư duy làm kinh tế nông nghiệp góp phần thực hiện có hiệu quả Đề án tái cơ cấu ngành Nông nghiệp của Tỉnh.

MTTQ tỉnh đã chủ trì, phối hợp tổ chức nhiều hoạt động phong phú, phát động nhiều phong trào thi đua yêu nước sôi nổi, thiết thực, như: □Hội thi tìm hiểu Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới□ □Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch□ □Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư□ □Chung tay xây dựng nông thôn mới□..., tạo thành phong trào rộng lớn, có sức lan tỏa mạnh đến từng cán bộ, đảng viên, hội viên và nhân dân.

Tính đến cuối năm 2022 toàn tỉnh có trên 80% Tổ Nhân dân tự quản ra quân thực hiện □Ngày Đại đoàn kết vì cộng đồng□đã thu hút đông đảo cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang, đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân trên địa bàn dân cư cùng tham gia (với 516.989 lượt tham gia, trong đó có 35.903 đảng viên)⁽⁴⁾.

2. Công tác giám sát, phản biện xã hội

Hàng năm, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ tỉnh xây dựng kế hoạch và lập các tổ công thực hiện công tác giám sát, phản biện xã hội; nắm tình hình hoạt động của Ban Thanh tra Nhân dân, Ban giám sát đầu tư của cộng đồng, công tác hòa giải ở cơ sở. Hoạt động của các ban này đã phát huy vai trò giám sát, nắm bắt những ý kiến phản ánh của nhân dân, kịp thời kiến nghị với chính quyền, các ngành chức năng giải quyết theo yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân. Thông qua việc thực hiện quy chế dân chủ cơ sở, tính dân chủ được mở rộng, góp phần làm minh bạch quản lý vốn, tài sản của Nhà nước về phòng, chống tiêu cực, thất thoát, lãng phí của các công trình, dự án đầu tư tại cộng đồng liên quan đến xây dựng NTM, đô thị văn minh.

Đối với MTTQ cấp huyện triển khai một số nội dung giám sát theo yêu cầu thực tế của địa phương như: Thực hiện chính sách hỗ trợ theo Nghị quyết số

68/NQ-CP ngày 1/7/2021 của Chính phủ, giám sát công tác giảm nghèo bền vững, xây dựng NTM.

MTTQ các cấp và các TCCTXH quan tâm tổ chức hội nghị phản biện như: MTTQ thành phố Cao Lãnh tổ chức Hội nghị phản biện về dự thảo Đề án phát triển sản xuất nông nghiệp đô thị thành phố Cao Lãnh đến năm 2030; hội nghị phản biện dự thảo Nghị quyết quy định các chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, giai đoạn 2022 - 2026.

Trong thời gian qua, MTTQ và các TCCTXH ở tỉnh Đồng Tháp đã đóng vai trò hết sức quan trọng góp phần thực hiện Đề án Tái cơ cấu ngành nông nghiệp gắn với xây dựng NTM trên địa bàn tỉnh như tuyên truyền, vận động nhân dân xây dựng mã số vùng trồng cây ăn trái, sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP, tham gia chương trình OCOP (đạt 3 sao và 4 sao, đứng thứ 3 cả nước về số lượng; 1 sản phẩm đạt chuẩn OCOP 5 sao); sản xuất nông nghiệp theo hướng hữu cơ, thực hiện chuyển đổi số trong nông nghiệp, □ Toàn tỉnh có 109 xã đã được Ủy ban nhân dân tỉnh công nhận đạt chuẩn NTM (đạt 94,78%, vượt 4,78% so với chỉ tiêu đến năm 2025). Hiện tỉnh có 18 xã được công nhận xã đạt chuẩn xã NTM nâng cao (đạt 16,5% so với chỉ tiêu đến năm 2025); 2 xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu, đạt 5% so với chỉ tiêu 10% đến năm 2025. Đến nay, có 3 đơn vị hoàn thành nhiệm vụ NTM (TP. Sa Đéc, TP. Cao Lãnh và TP. Hồng Ngự), 2 huyện (Tháp Mười, Cao Lãnh) đạt chuẩn NTM⁽⁵⁾.

Đạt được những kết quả trên là do MTTQ và các TCCTXH tỉnh Đồng Tháp đã không ngừng đổi mới nội dung và phương thức hoạt động theo phương châm hướng mạnh về cơ sở, về địa bàn khóm, ấp; giải quyết nhanh chóng những vấn đề đặt ra trong quá trình tuyên truyền, vận động phát triển nông nghiệp, xây dựng NTM; xây dựng được nhiều mô hình nhân dân tự quản, giữ gìn trật tự xã hội, bảo vệ môi trường, phát triển văn hóa, khuyến học, khuyến tài, chăm sóc những người có hoàn cảnh khó khăn, hướng đến giảm nghèo bền vững, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân.

Tuy nhiên, nội dung, phương thức hoạt động của MTTQ và các TCCTXH một số xã chưa phong phú; công tác tuyên truyền, vận động, tập hợp đoàn viên, hội viên và nhân dân phát triển nông nghiệp, xây dựng NTM có nơi còn mang nặng tính hình thức, chưa thực sự lắng nghe ý kiến để giải quyết kịp thời, có hiệu quả

những yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân; chưa đầu tư nhiều cho công tác giám sát, phản biện xã hội những nội dung liên quan đến phát triển nông nghiệp, nông thôn theo hướng bền vững, hiện đại. Sự tham gia giám sát của nhân dân trong lĩnh vực xây dựng NTM chưa nhiều. Thành viên MTTQ và các TCCTXH ở cấp xã còn mỏng, một số cán bộ được luân chuyển từ các ngành, địa phương khác sang nên chưa có nhiều kinh nghiệm, chưa phát huy được kỹ năng tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia xây dựng NTM. Bên cạnh đó, nhận thức của một bộ phận cán bộ, đoàn viên, hội viên và người dân về ý nghĩa, mục đích của Chương trình Mục tiêu quốc gia về xây dựng NTM chưa đầy đủ, còn mang nặng tâm lý trông chờ, ỷ lại vào sự đầu tư của Nhà nước và cấp trên.

3. Giải pháp phát huy vai trò của MTTQ và các TCCTXH tỉnh Đồng Tháp góp phần phát triển nông nghiệp, nông thôn theo hướng bền vững, hiện đại thời gian tới

Thứ nhất, MTTQ và các TCCTXH tiếp tục quán triệt, tuyên truyền các chủ trương, chính sách phát triển nông nghiệp, xây dựng NTM của Đảng và Nhà nước, nắm vững tình hình thực tiễn, nguyện vọng của các tầng lớp nhân dân, phát huy sự năng động, sáng tạo để tuyên truyền, tổ chức phong trào, cuộc vận động đạt hiệu quả; tiếp tục thực hiện cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh".

Thứ hai, MTTQ và các TCCTXH cần đa dạng hoá các hình thức tập hợp nhân dân, nắm bắt các nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân; MTTQ và các TCCTXH cần phát hiện và giới thiệu kịp thời những cá nhân tiêu biểu trong xã hội qua các phong trào, các cuộc vận động để lan tỏa ra cộng đồng; khơi gợi những ý kiến đóng góp từ nhân dân cho phát triển nông nghiệp, nông thôn. Chú trọng xây dựng các cộng đồng dân cư tự quản ở khóm, ấp, tổ dân phố, hoạt động trên cơ sở quy ước phù hợp với pháp luật. Phát huy những mặt tích cực của các hình thức cộng đồng truyền thống, nhất là thể hiện "tình làng nghĩa xóm", "tương thân tương ái" với tinh thần tự lực, tự chủ, tự quản của nhân dân. Đối tượng hướng đến của Mặt trận và các đoàn thể không chỉ là những người yếu thế trong xã hội mà còn đó tầng lớp doanh nhân, đội ngũ trí thức, chức sắc, tôn giáo, những người có vai trò quan trọng trong phát triển nông nghiệp và xây dựng NTM.

Thứ ba, MTTQ và các TCCTXH cần tập trung

tuyên truyền, vận động nông dân tiếp tục thực hiện mô hình thi đua phần đầu trở thành "người nông dân chuyên nghiệp", thay đổi tư duy sản xuất nông nghiệp, nhân rộng những mô hình hay, hiệu quả như mô hình liên kết giữa nông dân với nông dân, nông dân với doanh nghiệp, nâng cao chất lượng hoạt động các hợp tác xã nông nghiệp, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi phù hợp góp phần thực hiện thành công mục tiêu tái cơ cấu ngành Nông nghiệp gắn với xây dựng NTM, cải thiện đời sống người dân, đặc biệt là người dân ở nông thôn, biên giới.

Thứ tư, các cấp uỷ đảng, chính quyền cần tôn trọng vai trò, vị thế của MTTQ trong tham gia phản biện, góp ý các chương trình hành động, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội nói chung và phát triển nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới nói riêng. MTTQ cần sử dụng đội ngũ chuyên gia để đảm nhận tốt vai trò phản biện, vừa khách quan, khoa học, khả thi và phù hợp thực tiễn. Các cấp chính quyền cần quan tâm tạo điều kiện thuận lợi về kinh phí, cơ sở vật chất, phương tiện để MTTQ và các thành viên phát huy tốt vai trò của mình.

Đồng Tháp là tỉnh nông nghiệp của vùng Đồng bằng sông Cửu Long, thời gian tới cần phải đẩy mạnh phát triển nông nghiệp bền vững thích ứng với biến đổi khí hậu, thực hiện hiệu quả các chương trình, đề án phát triển nông nghiệp gắn với xây dựng NTM; cần tiến hành đồng bộ các giải pháp phù hợp nhằm phát huy vai trò của MTTQ và các TCCTXH góp phần phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững, hiện đại./.

(1) Hội Nông dân tỉnh Đồng Tháp (2022), *Báo cáo số 660-BC/HNĐT về Tổng kết công tác Hội và phong trào nông dân năm 2022, Phương hướng, nhiệm vụ năm 2023*, Đồng Tháp.

(2) UBMTTQ tỉnh Đồng Tháp (2022), *Báo cáo số 651/BC-MTTQ-BTT về Kết quả công tác Mặt trận năm 2022, Chương trình phối hợp và thống nhất hành động năm 2023*, Đồng Tháp.

(3) Dũng Chinh (2022), *Hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn hướng về cơ sở*, <https://baodongthap.vn/chinh-tri/hoat-dong-cua-mat-tran-to-quoc-viet-nam-cac-cap-tren-dia-ban-huong-ve-co-so-109693.aspx>, cập nhật ngày 18.11.2022.

(4) UBMTTQ tỉnh Đồng Tháp (2022), *Báo cáo số 651/BC-MTTQ-BTT về Kết quả công tác Mặt trận năm 2022, Chương trình phối hợp và thống nhất hành động năm 2023*, Đồng Tháp.

(5) Nhật Nam (2023), *Tập trung hoàn thiện xây dựng huyện nông thôn mới đối với Châu Thành, Lai Vung, Lấp Vò*, <https://www.baodongthap.vn/kinh-te/tap-trung-hoan-thien-xay-dung-huyen-nong-thon-moi-doi-voi-chau-thanh-lai-vung-lap-vo-115039.aspx>, cập nhật ngày 01/7/2023.